

ادبیات عمومی و اجتماعی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

جلد : ۴

سنه : ۲ ۴ شوال ۱۳۳۶ جمعه ایرتسی ۱۳ تموز ۱۹۱۸ نومرو — ۷۶

روز کارلر نهلر سویلیور ؟...

اوصباح بهارک ایلک و فیاض برکونیدی. یوزیمی خفیف و رایحه‌دار برقانا داوقشادی. صوردم: — بزه نسیم بهار ، نفخه جنت دیرلر. — دیدیلر — بیاض و یوموشاق قانادلریمزله باغلردن، کلستانلردن کچدک. تازه یاپراقلرک ، رنگین چیچکارک یوزلرینی اوپدک. ایرماقلرک اوزرندە نقشلر ایشله‌دک ، بغچه‌لرده اوینایان ملک چوجقلرک آلتین صاچلرینی داغتدق ، معاشقلرک معانقه‌لرینی دیکله‌دک ، قیرلانغیچلرک ، سرچه‌لرک قنادلرینی اووقشادق . شمیدی کونشک جانلی حرارت و ضیاسنی تجیل ایدیورز... بو آقشام ، بیاض تول لباسلی قیزلریمزدن برموبک حسن و طراوت آی ایشیغنده رقص ایده‌جکلر.. روحمزه ایلک بهارله جانلانان بوتون کوزل شیلرک خلاصه‌سی وار : تبسم ، رایحه ، رنگ ، نشاط ، آهنگ ، ضیا ، وسودا طاشیورز

— بونلری نره‌لره کوتورییورسکیز ؟ .. — دیدم — ایصسز و رنگسز دیارلره دییه جواب ویره‌رک غائب اولدولر .

اوکله‌دن صوکرانیا نیک هرشکلنده آلولی بررنگ حیرت واردی . سما حمالی بر رکودتله طوتوشیور. جلدیم قطره قطره ارییوردی . کونشک قیرمزی وحید جهره‌سنه

[خیامدن]

رباعی

یارب تو کریمی و کریمی کرم است
 عاصی زچه برون زباغ ارمست
 باطاعتم اریختی آن نیست کرم
 بامعصتم اگر یختی کرم است

ترجمه سی :

قطعه

مکرمسک الهی و کریمکده کرمدر
 عاصی نهیه مطرود کاستان ارمدر
 احسان دکل، عفوایلر ایسه ک زهدمه قارشی
 جرممه باغیشلار ایسه انجق او کرمدر

ابن الامین

علی صیبر علمی

جواهر سما

نیجه بهارلر کلیور ، یازلر کچیور ، فیوض طبیعت هر طرفده صالقم صالقم ، دمت دمت جوشیور ،
 وادی وادی ، اورمان اورمان یاییلیور ، طاشیور ، قوشلر چندن یاماچه پرتراوت سرور ؛
 بوجکار (رحیقندن) (کومهجه) ممنون ونخور اوچقندن ، صیچرامقندن مست ومستغنی برحاله
 کلیور ...

فقط زوالی انسانلر باخصوص شهرایلر او ایلیق بهارلردن، صیجاق یازلردن نصیبی پک آز کفایتلر برحالده آلییور؛ پک چوق کسهلر طانیرم که قوجه بریاز موسمیله تماس: مثلاً بایرام پاشاده بر آرقداشله ایکی دفعه حق قهوه ایچمه یامکدن، بر ایکی غروب زمانی صندوق بوزنه ایتک ویا مهتابلی بر اقشام بوستان اسکله سنده برنارکیلر چکشدرمکدن عبارت قالیر...

بو قدری نه روح نه ده وجود ایچون کافی دکدر، مظلم دکان ویا قلم اوطه سیله باصیق طاوانلی راطب خایه بی یکدیگرینه ربط ایدن دار، چامورلی، کولکلی سواقدن عبارت بو چارچیوه ایچنده کچن حیاته باخصوص تام معناسیله انسان حیاتی ایسه تأسف ایتمه مک قابیلدر؟ گوسته پک بواسی کی بویله ضیق، بونالیتی بر محیطده کچمش الی آلتش سنه ک صمر گذشته دن انسانیت نامه نه خیر بکلسکز... آرتق او ازلمش قفا، او دیدکلیمش، لیمه لیمه طاغلمش ذکا، عرفانک فیاض رهبری اولمقدن چوق اوزاقلاشمش، نور بغض وانتقام صاچان آتسه انقلاب ایتشددر، طبیعتک مونس الاریله اوقشامقدن سنه لرجه اوزاق یاشامش چهره لره بردای وحشت چوکه مک ممکن دکدر. راحتدن، رفاهدن باخصوص طبیعتدن مهجور کسه لرده حس ذوق چورور، بتر، آنک مقامنه باصیق، ایسی طاوانلی قراکلی میخانه لری، سفاختخانه لری خوش گوسته رن، حیوانی بر تخرش قائم اولور.

بویله بی تاب، شکسته شخصیتلرک براقه حیاتی تأثیر وراثت نسل آتی ایچون نه یامان بر آفتدر، ذوقنی تطمین ایده مه بن، نصیبه استراحتلرینی آلامیائلرک انفعاللری، عصبی اهتلاجلری، اویله معنوی میقروبلردرکه اولاددن احفاده، نسلدن نسله برر چرثومه ملعنت کی انتقال ایدر دورور.

آدمیت یالکز صراف روحی، سرمایه دار تربیه سیله یوکسلدیله مز؛ قراکلی ایزبه لرده، دمیرلر، ماکنه لر آره سنده، دفترلر، سیاه رقلر قارشوسنده، فاصله سز، متمادی چالیشانلرک بولی بلکه بر آلتون معدنه چیقار... فقط هیچ بر وقت بر افق رفاه وفضیله منتهی اوله ماز.

معیشت ایچون کوریلن بوتون بو ایشلرک یاننده روحی ملکاتک، اخلاق تمایلاتک ده احتیاجلری امال ایدلما لیدر. بو قصور شخصکدر زیرا هر برده قانون وتعامل بوجهتلری دوشونمش فرصت ومیدان براقشددر.

برکولک عمردن اعظمی سکز ساعتی سعی وعمله حصر ایدبله ییلور اویقو زمانندن بشقه الیزده هرکون ایچون سکز ساعتک ده حر بر زمانمز قالییور، بو هیچ بر وقتده آز دکدر، حسن استعمال ایتک شرطیله، نه لره یتشمز، اوچ درت ساعتی عمله، تبه آیرسه قبیله، طبیعته تماس ایده جک، یول پول قیره واسی آلا جق درت ساعتک زمانمز قالیر؛ بونکه هر صباح سحر پر یسنک پنبه یناقلرندن اویمک، غروبک کیمیالی طیفلرنده دولاشمی، هله کیجه لری بر ایکی ساعت جواهر سمایی تماشا ایده ایده روحی، جسمی تربیه ایتک الیزده در.

سوزمه حق وبردیکز، وقتکزی دبدیکم کی تقسیم ایتدیکز ایسه کلیمز بو آقشام برلکده

جواهر سبایی تماشای ایدم ، منظومه قدرتیک نامحدود قطعه‌ری آرم‌سند الهی برشعرك ذوق خطوطيله سرمست اولم .

ساده ، بهر زمان مجهول دائماً حدود سز همان ایچنده ، برر دبدۀ تسلی کی لمعان ایدن ییلدیزلر نامحدوددر . . . کوز آنجیق آلتی بیک قدرینی ، بوکونکی تلسقوپلر (۱۰۰) میلیون عددینی کورییور ، بزدن صکره کله بککر دهامکمل آلتلره میلیارلر ، تریلیونلرجه سنی کوره بیله جککر ، فقط ینه هیچ ، ینه ساحه رؤیت محیط وجودک بر موجنی کوره بیلیمش اولمقدن یوکسله بیله جک ، هر زمانکی کوزلر کوریله مه مش وارلقلرک سراد خیالنده قابانمقدن قورتیلامایه جق !!!

فلسفه نك ساحل سز انکی نلرینه آچلما یالم نه مزه لازم علمک قوم ساللرنده نظر تبعمزی تطمین ایدم جک دهامه بدیع ل واردر ، بر آوج قومک احتوا ابتدکی جواهر ، کوزمزی دویوراجق قدر واسع برکائات تبعدر .

باقکر ، دقت ایدیکر ! صاف هوا بونا محدود فسحت فکر مزه بیله نه جذبه لی برهوس حریت و پردی . نشوه لی بر قوش کی دالدن داله قونمغه سوق ایدیور . فقط بز آغیر باشلی اولمغه غیرت ایدم رشته تبعمزی غائب اتمه یلم ، تلسقوپمک محویتکار ساحه سنه رجوع ایدم ،

اوت تلسقوب آلتنده بوکون یوزملیونی کچن کواکب چیلاق کوزله کورلدیکی کی یکنسق بررنکده دکلدر . هربری آجیق قوبولی بیکارجه آفات الوان ایله ملون جوهری لماعلرله موشخدر .

مهتاب سز کیچه لرد . بوجواهر سما امداد مزه یتیشور بزى تماماً قرا کلفده قالمقدن وقایه ، بوتون ییلدیزلرک اقمزه سرپدیکی خفیف ضیا (۱۵۰۰) عدد قدر اول کوکبنک مجموع شمشه سنه معادلدر . حساس پلاقلر اوزرنده بر ساعتده اجرا ابتدکاری تأثیرات کیمیویده قمرک درت ثانیه ک تأثیرینه مساویدر .

کواکب ثابته نك یعنی شمسک بورنکر سایه سنده سنلرینه کوره تصنیفلری ممکن اولیور . اکحار وکنج کونشلر بیاض ایله مائی آرم سنده کی رنکاری آلیرلر ، طیفلرنده آنجیق مولدالماء ایله هلیومک خطوطنه تصادف ایدیور . بونلرک قوت ایله ماده آرم سنده کی صفحات تکاملک دهام ابتدالرنده بولندقلری ، اوزرلرنده معادن و مرکباندن اثر بولندیقی تحقق ایشدر .

سمانک اک بارلاق قدر اول کوکی اولان کلب الا کبر برجنده کی (شعراى یمانی) ایله ، شلیاق برجنده کی نسرواقع بو برنجی صنف کواکبدندر .

حیاتلرینک ایکنجی دوره سته کیرمش ثابته لرک رنکاری ، بزم کونشمزکی صاریدر ، بونلرک طیفلرنده معادن معلومه نك اکثرینک خطوطنه تصادف ایدیور . (ساده راح) و (عبوق) کوکبلری بولونی طاشیانلرک اک مشهور مثاللریدر .

صاری کونشلرک یاشلری ایلریله دجه رنکاریده تدریجاً آلتون صاریسی ، نورنجی ، آجیق قرمزی به نحول ایدر .

قرمزی رنک شمسوی ایچون علامت شیخوختدر . ، قرمز یلق نه قدر قویولا شیرسه حرارتلری اونسبتده تناقص ابتدکی کی طیفلرنده کی معین خطلرینک عددلریده تزايد ایدر . یواش یواش

(مائیت فحیلر) کی مرکباتک ازلیینه بیله تصادف ایدلمک باشلار ، بونلرک ده اک مشهورلری (عین الثور) له (قلب العقب) در . بونوع قوبوقرمزی کونشله ، آرتق سونمکه ، کندیلرینه قاب سیارانی حیاندن محروم براقغه محکومدرلر .

نمانک امثالسر جواهری ، الوانک نظرربا توافقی ، اصل کواکب مضاعفده کوریلور ، مع التأسف بو بدایعدن تلسقوپسز استفاده امکانسزدر . آلتسز باقلدیغی زمان هواده کی بخارک تأثیریله ییلدیزلرک کافه سی معلوم اولان صارمتراق رنگی آلور ، اصل کندی بدیی لماعلری فرق ایدیلر ، فقط برکره تلسقوب اوکنه کلدیمی حیران اولماق قابل دکلدیر ، بوتون امثالسر ، اسمسر رنگلی درجه درجه آچیق وقویولریله هیرج نهمایی اوله جوهرین اکیللره بکزه تیرلرکه توصیفلرینه مجله محاسنک معلوم اولان ثروتی بیلک کافی ده . مثلاً بیاضدن مائییه ، لیمونیدن آلتونییه ، ترنجیدن قرمزییه ، قدر نظرربا بیکلرجه آفات الوانله پارلایان جواهر نهمایی تماشا قدر حس ذوق مستغرق حظوظ ایدن ، ادراکی رقت عرفانه جذب ایلرین هیچ برشی تصور ایدیلر .

هله مائی ایلکیشیلک یکدیگرینه پک یاراشان ، بایغین آفاتنه کواکب مرکبه ده پک چوق تصادف ایدیلور ، منفرد مرکزلی مسلکدرده بورنکلر پک اندردر .

اکثر کواکب مضاعفده بویوک جرم صاریدن تورنجییه ، قابعلری اولان کوچکلر ایسه یشیلدن مائییه کیدن امواج الوانک بریلر مریندر .

بو حال اولجه مبحث ضیاءک معلوم برحادثه سنه یعنی بررنگک ، لون تمامیسنی ، کوزک خیالاً تولید ایده بیلیمسی کیفیتنه عطف ایدلمک ایسته نلش ایسه ده بالاخره اجرا ایدیلن تدقیقات بو ذهابک واهیمکافی میدانر جیقارمشدر .

چفته ییلدیزلرده کی ضیا ، لون تمامی ابداع ایتک ایچون لازم اولان شدتی حائر دکلدیر ، بوندن بشقه کواکب مضاعفده رچوغنده ، صاری ، مائی ، یشیل کی یکدیگرینک تمامی اولمایان الوان دها کثیردر ؛ مثلاً امرة المسلسله برجنک ، اوچوزلو بریلدیزنده ، پورتقالی رنگده کی مرکزک بری یشیل دیکری مائی ایکی رفیق وارددر ، باخصوص عقب برجنده قرمز متراق مرکزک تورنجی ، صاری ، مائمتراق جرمک یشیل ، مائی پیکرینه چوقجه تصادف ایدلمکده درکه بویله عینی لونک مختلف آفاتنک هیچ بر وقتده الوان تمامیه دن اوله میاجقلری میدانده در .

سماده کی بوتون برجلرک اک کوزلی اولدیغنه هیچ شبه اولمایان (الجبار) ک (رجل الجبار) نامنده کی قدر اول ییلدیزی غایت پارلاق بیاض رنگلی ، تیک اجرامدن ظن ایدلکی حالده آخیراً قوبالت لماعنده مائی برآرقداشی اولدیغی کشف ایدلمشدر .

برکره باقان انسانی تلسقوب جامی اوکندن کونلرجه آریله میاجق درجه ده تسحیر ایدن بو دلفریب الوانک نظرربا لمعانک برآزده حکمتنی آرایالم ، عجباً بونلر صرف کوزلک ایچونمیدر ، بونلرک حس ذوق اوقشامقدن بشقه فائده لری یوقیدر ؟

بو سؤالک جوابی برآز غایه خیالزی رنجیده ایدر فقط نه یاپالم حقیقتک چهره سی نه قدر سرت اولسه ده تحمل ایتک کندیمزی نافله آلدانمقدن البته خیرایدر .

طبیعتده کوردیکمز کوزلکدرده زواللی اشرك حصه تأثیرینی ، اوفقی برشمه خاطرینی تمثیل ایتک بیله عبندر ، چیچکار ، چنلر ، دکزلر ، سهار بزه قارشو داتما لاقیددر اونلرده کوردیکمز کوزلکلی شعر دکل حقیقت ذوق دکل منفعتدر .

مفکره مزك غلط خیالیه حسنه ، ذوقه مخصوص ظن ایتدیکمز او الوان سایه سنده درکه اجرایی تصنیف ایتک ، بنیه حکمیه و کیمیویه لرینی آ کلامق قابل اولیور . تحلیل طیفی ، کیمیای سماوی کبی علوم آتیه نیک اساسلری قورولوپور ، بو عصر علمینک محصولی اولان (هیئات حکمیه) بیله استقلالنی بونظر فریب الوانه مدیوندر . مفکره مز وارسون بزه بیکانه اولان اوحقایقه خیالی قیمتلر ، سرابی اهمیتلر عطف ایتسون . او اکمل قانون قانون تشکیلدن هیچ متأثر اولماز او متصل ایشلر ایشلر !!

عبدالصبا صوفی

اسلام و بز

بویوک بر متفکریمز ، بوندن درت بش سنه اول نشر ایتدیکی انقلابکار بر اثر بیله اسلاملر آره سنده وجود اتحادی مرتبه ثبوته چیقاردی . بوشه کار جلا دندن پروقار و پرمعنی سوزلری نقل ایدیورم : « اوروپالیر ، کره قراوزرندم کی جبال وتلاله وارنجه به قدر اولمیوب طورورکن بزم ایچنده بولوندوغمز عالم اسلامی بیلمه مکلکمز ، نه کبی بر محیط دینی ، اجتماعی ، سیاسی ، اخلاقی داخنده یاشادیغمزی تدقیق ایتمه مکلکمز دوغروسی عفو اولونور رخاوتلردن دکلدر . هر حالده عالم اسلامی و آنی اشغال ایدن وبالطبع بوتون اوروپایی وحقی عموم عالمی اوغراشدیران مسائلی بیلمه مک ، بیلماک ایسته مه مک برجنایتدر . اسلاملرک احوالنه بودرجه لاقید اولق ، ظن ایتمکه اوروپالیرجه رواجده بولونان طرز وشیعه تدقیقه موافق بولونسون . »

ایشته بو اهامال ونسیلریمزک یکونی ، یکون عمومی نه مرتبه جکرسوز ، وبویکونک نتایجی نه درجه ایتدیر ؟ فقط بو ، استاتبولده اوطوروب اوقاتکندار اولقله آ کلاشیلاماز . چیقوب کزملی ، و ، کورملی . .